

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/77/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3521010058
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3521010058.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a Mgr. Jána Odnogu na verejnom zasadnutí konanom dňa 12. septembra 2023 prejednal odvolanie obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. D. XXX, ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 1T/14/2021 zo dňa 10. februára 2023 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušuje sa v napadnutom rozsudku súdu prvého stupňa celý výrok o treste zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 1T/14/2021 zo dňa 10.2.2023 v spojení s opravným uznesením zo dňa 16.6.2023 bol obžalovaný A. B. uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Tr. zák., pretože

dňa 01.08.2017 v čase asi o 15:00 hod., v Chorvátskej republike na ostrove Krk na štátnej ceste číslo 102 na 12 km a 500 m III. úseku, ako vodič osobného motorového vozidla zn. Volkswagen Passat, so slovenským EČV E., zo smeru od západu na východ, príchodom tesne pred križovatkou za trafostanicou „Dunat“ konal v protiklade s ustanovením čl. 54 ods. 1, ods. 4, čl. 66 ods. 1, ods. 2, čl. 70 ods. 1 bod 4, čl. 73 ods. 1 Zákona o bezpečnosti cestnej premávky Chorvátskej republiky („Národne novine“ číslo 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14 a 64/15) tak, že zahájil predbiehanie osobného motorového vozidla značky Toyota s rakúskym EČV F. XXXXXX, ktoré v rovnakom smere viedol A. G. bez toho, aby sa predtým presvedčil, či je jazdný pruh, ktorým chcel predbiehať, voľný v dostatočnej vzdialenosti tak, aby predbiehaním neohrozil bezpečnosť cestnej prevádzky, alebo neznemožnil prevádzku v protismere a prekročil najvyššiu dovolenú rýchlosť jazdy vozidiel určenú dopravnou značkou najmenej o 22,8 km/h (rýchlosť bola v danom úseku obmedzená na 50 km/h), neuvážene domnievajúc sa, že takouto jazdou neohrozí bezpečnosť ostatných účastníkov cestnej premávky, následne pri príchode osobného motorového vozidla z protismeru náhle odbočil vľavo, prešiel cez križovátku a pravou prednou časťou vozidla narazil do skál na ľavej strane vozovky, pričom v priamej súvislosti s touto dopravnou nehodou, cestujúci sediaci vo vozidle, ktoré viedol obvinený na mieste spolujazdca vpredu H. H. utrpel zlomeninu III. a IV. záprstnej kosti pravej ruky s posunom kostných úlomkov, ktorá si vyžiadala trojdňovú hospitalizáciu, počas ktorej bol vykonaný operačný zákrok a odreninu kože v oblasti oboch stehien s dobou liečenia v dĺžke 4-5 týždňov, ktoré si vyžiadali obmedzenie na bežnom spôsobe života po dobu do 6 týždňov, spočívajúce v obmedzení fyzickej aktivity, manuálnej práce a činnosti a spolucestujúci H. I., sediaci vo vozidle, ktoré viedol obvinený na mieste vpravo na zadnom sedadle utrpel pomliaždenie mäkkých tkanív tváre s odreninami kože v oblasti brady, zlomeninu dolnej čeľuste v oblasti uhla - tela vpravo s posunom kostných úlomkov a v oblasti ramena dolnej čeľuste vľavo s posunom úlomkov, tržné zmliaždené rany v dutine ústnej a zlomeniny alveolárnych výbežkov od 32 - 45 od 2. zubu dolného zubaradia vľavo až po 5. zub dolného zubaradia vpravo (strata celkovo 8 zubov), ktoré zranenia si vyžiadali neodkladnú štvordňovú hospitalizáciu, počas ktorej bol vykonaný operačný zákrok s repozíciou

a osteosyntézou kostných úlomkov, fixáciu dolnej čeľuste k hornej čeľusti medzičelustovou fixáciou s dobou liečenia v dĺžke od 4-5 týždňov a tieto zranenia si vyžiadali obmedzenie na bežnom spôsobe života trvajúce po dobu do 6 týždňov, spočívajúce v obmedzení fyzickej aktivity, manuálnej práce a činnosti, v príjme a mechanickom spracovaní potravy v dutine ústnej ako aj komunikácie a čiastočne i k obmedzeniu v zmysle psychickej aktivity.

Bol za to odsúdený podľa § 158 Tr. zák. s použitím §§ 36 písm. k), l), n), 38 ods. 2, 3, 8, k trestu odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, ktorý mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. podmienene odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba v trvaní 18 mesiacov. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. mu bol uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu vo výmere 12 mesiacov. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. boli poškodená spoločnosť Dôvera zdravotná poisťovňa a poškodená Sociálna poisťovňa odkázané so svojimi nárokmi na náhradu škody na civilný proces. Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. bola poškodená Všeobecná zdravotná poisťovňa odkázaná so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces.

Tento rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože ho v zákonnej lehote obžalovaný napadol písomne odvolaním čo do výroku o treste.

V písomných dôvodoch odvolania prostredníctvom obhajcu uviedol, že nesúhlasí výlučne len s uloženým trestom zákazu činnosti, tento považuje za neprimerane prísny a odporujúci zásadám pre ukladanie trestu. Súd prvého stupňa nezohľadnil pri jeho ukladaní všetky okolnosti prípadu a jeho osobu, najmä predchádzajúci riadny a bezúhonný život a dopad tohto trestu na jeho rodinu a zamestnanie. Ďalej uviedol, že od začiatku konania bol pripravený za svoje neúmyselné správanie niesť zodpovednosť a prijať spravodlivý a zákonný trest, spáchanie skutku priznal, úprimne oľutoval a na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine. Zdôraznil, že išlo o nebanlivostný trestný čin, doteraz nebol súdne trestaný, priestupkovo bol riešený len za menej závažné priestupky, od skutku, po ktorom mu nebol zadržaný vodičský preukaz, ubehlo už viac ako 6 rokov, pričom počas doby viac ako 4 roky stále jazdí bez akýchkoľvek záznamov. Poľahčujúce okolnosti prevažovali nad priťažujúcimi v pomere 3:0. Poškodeným sa ospravedlnil a bola im uhradená škoda, súdom prvého stupňa pritom nebola zohľadnená spoluvina poškodených v súvislosti so vznikom ich zranení, nakoľko ani jeden z poškodených nebol pripútaný. Navyiac vodičské oprávnenie potrebuje aj pre dochádzanie do zamestnania z Častkoviec do Vaďoviec a zabezpečenie bežných činností pre rodinu, ako aj každodenné vozenie syna do školy v Čachticiach. Poukázal ďalej na to, že Trestný zákon nevyžaduje obligatórne uloženie trestu zákazu činnosti a súd ho teda aj nemusí uložiť, pričom trest by mal byť vždy v súlade so zásadou individualizácie trestu, mal by byť úmerný k spáchanému trestnému činu a tiež by mal postihovať výlučne páchatela a nie aj príslušníkov jeho rodiny. Uloženie trestu zákazu činnosti by tak bolo neprimerane prísne a svojim následkom by malo drastický dopad na jeho rodinu. Uloženie tohto trestu by nevyhnutne viedlo k zníženiu rodinného príjmu, hľadaniu si nového zamestnania a napokon by aj sťažilo bežné rodinné fungovanie. Vzhľadom na to navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil vo výroku o treste zákazu činnosti a tento mu neuložil.

Obžalovaný vo vlastnoručne písomných dôvodoch odvolania uviedol, že uložený trest zákazu činnosti považuje za veľmi prísny až likvidačný, nakoľko v takom prípade by prišiel o svoje zamestnanie, pre výkon ktorého je vodičské oprávnenie nevyhnutné. Takýmto trestom by trpela predovšetkým jeho rodina (družka a maloleté dieťa).

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní v rámci konečných návrhov:

- Prítomný prokurátor krajskej prokuratúry navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por.
- Obhajca obžalovaného sa v plnom rozsahu pridržiaval písomných dôvodov odvolania a navrhol, aby odvolací súd neuložil obžalovanému trest zákazu činnosti.
- Obžalovaný súhlasil s tým, čo uviedol jeho obhajca. Dodal, že skutok ľutuje, ubehlo už 6 rokov a vodičské oprávnenie potrebuje najmä pre výkon svojho zamestnania.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku (o treste), ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, pričom dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Pokiaľ ide o procesný postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytykaná žiadna chyba a odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Výrok o vine urobil súd prvého stupňa po tom, čo postupom podľa § 257 Tr. por. prijal vyhlásenie obžalovaného o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe.

Podstatou odvolania obžalovaného bola len neprimeranosť uloženého trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že u obžalovaného zistil tri poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. k), l), n) Tr. zák., teda že nahradil škodu, k spáchaniu trestného činu sa priznal a tento úprimne oľutoval a že napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom. Zároveň u neho nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť, teda prevažoval pomer poľahčujúcich okolností nad priťažujúcimi. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku ďalej vyplýva, že súd prvého stupňa považoval pri ukladaní druhu trestu a jeho výmery vzhľadom na doterajšiu bezúhonnosť obžalovaného, prevahu poľahčujúcich okolností nad priťažujúcimi a spáchanie nedbanlivostného trestného činu za dostatočné prejednanie veci pred súdom a uložený podmienený trest odňatia slobody (strana 6 napadnutého rozsudku). Ďalej súd prvého stupňa odôvodnil aj uloženie trestu zákazu činnosti viesť motorového vozidlá každého druhu s poukazom na to, že obžalovaný sa dopustil skutku v súvislosti s vedením motorového vozidla, pričom prihliadol aj k tomu, že pred dopravnou nehodou spáchal 4 priestupky na úseku dopravy a priestupky spáchal aj po dopravnej nehode, a to aj za prekročenie rýchlosti. Z toho dôvodu považoval za potrebné uloženie aj trestu zákazu činnosti obžalovanému na dolnej hranici trestnej sadzby.

Odvolací súd úvodom uvádza, že sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa pokiaľ ide o druh a výmeru uloženého podmieneného trestu odňatia slobody, ale aj správne určenom pomere poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, ktoré skutočnosti v odvolaní nenamietal ani sám obžalovaný. V tomto smere sa súd prvého stupňa dôsledne riadil všetkými zásadami pre ukládanie trestov v zmysle § 34 Tr. zák. a správne pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadal najmä na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti nápravy, pričom v zásade uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov (v hornej polovici trestnej sadzby pri prevahe poľahčujúcich okolností a zníženia hornej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu – až na 8 mesiacov) je skôr prísnejším trestom, avšak nenapĺňa znaky až neprimeranej prísnosti (§ 321 ods. 1 písm. e/ Tr. por.). Odvolací súd preto nezistil žiadny dôvod pre zrušenie napadnutého rozsudku vo výroku o treste v časti uloženého trestu odňatia slobody s jeho podmieneným odkladom a určením primeranej skúšobnej doby pri jej dolnej hranici (18 mesiacov).

Odvolací súd však ďalej dospel k záveru, že súbežné uloženie podmieneného trestu odňatia slobody obžalovanému v hornej polovici trestnej sadzby, a aj ďalšieho samostatného trestu, a to trestu zákazu činnosti viesť motorového vozidlá každého druhu vo výmere 12 mesiacov, by už odporovalo zásadám pre ukládanie trestov uvedeným v § 34 Tr. zák., v tomto konkrétnom prípade aj zásade personalitý trestu uvedenej v § 34 ods. 3 Tr. zák.

V tomto smere možno napadnutému rozsudku vytknúť najmä to, že z jeho odôvodnenia nevyplýva, ako sa súd prvého stupňa vyrovnal s tými významnými skutočnosťami a tvrdeniami obžalovaného, ako sú následok uloženého trestu zákazu činnosti pre jeho rodinu, ale aj časové hľadisko, teda odstup od spáchania stíhaného skutku po jeho rozhodnutie ako súdu prvého stupňa, ktoré skutočnosti je v zásade potrebné skúmať nielen pre prípad možnosti použitia § 39 ods. 1 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu, ale aj pre prípad neuloženia tohto trestu, kedy vzhľadom na časový odstup na nápravu obžalovaného už nie je nevyhnutný, nakoľko by už nespĺňal Trestným zákonom sledovaný účel.

Pri ukladaní trestu je však nevyhnutné vždy postupovať tak, aby uložený trest splnil svoj účel, ale na druhej strane, aby nevyjadroval neprimeranú represiu vo vzťahu ku konkrétnej osobe páchatela a možnostiam jeho nápravy.

V prípade ukládania trestu zákazu činnosti odvolací súd poukazuje na to, že v zmysle § 61 ods. 2 Tr. zák. trest zákazu činnosti môže súd uložiť, ale nemusí, a to v prípadoch, v ktorých sa páchatel dopustil trestného činu v súvislosti s touto činnosťou, na rozdiel od ustanovení, kde je uloženie trestu zákazu činnosti obligatórne. Ukladanie trestu zákazu činnosti je tak v zmysle § 61 ods. 2 Trestného zákona

fakultatívnou možnosťou zo strany súdu. Súd by mal pritom zvažovať, či okrem iného aj vzhľadom na okolnosti spáchania trestného činu, spôsob jeho spáchania a jeho následky, osobu obžalovaného a jeho predchádzajúci život je uloženie tohto trestu nevyhnutné s ohľadom na zásadu tak individuálnej, ako aj generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcía medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatela trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Zároveň musí súd skúmať aj prípadnú existenciu okolností významných z hľadiska zásady personalít trestu uvedenej v § 34 ods. 3 Tr. zák.

V tomto konkrétnom prípade odvolací súd na rozdiel od názoru súdu prvého stupňa dospel k záveru, že ukladanie trestu zákazu činnosti obžalovanému popri súčasne uloženom podmieničnom treste odňatia slobody by už bolo neprímerane prísny trestaním obžalovaného, pričom by už bolo v rozpore so zásadami pre ukladanie trestov uvedenými v § 34 Tr. zák.

Za významnú v tomto smere považuje odvolací súd najmä tú skutočnosť, že od spáchania skutku (dňa 1.8.2017), pre ktorý bol obžalovaný uznávaný vinným, uplynulo už viac ako 6 rokov po rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní obžalovaného, pričom z oboznámeného dôkazu na verejnom zasadnutí – aktuálnej evidenčnej karty vodiča (obžalovaného) vyplynulo, že obžalovaný spáchal pred teraz stíhaným skutkom iba tri priestupky na úseku dopravy a po skutku dva, z toho jeden v roku 2018 a posledný dňa 11.7.2019, teda pred viac ako štyrmi rokmi. Navyše v prípade priestupkov spáchaných po skutku sa jednalo o menej závažné priestupky, kde bola uložená bloková pokuta v oboch prípadoch „len“ vo výške 10 Eur.

Obžalovanému nebol v súvislosti so skutkom zadržaný vodičský preukaz, motorové vozidlo pravidelne používa, z čoho možno potom vyvodiť záver, že ku dňu rozhodovania odvolacieho súdu už neexistuje potreba ukladania trestu zákazu činnosti obžalovanému, nakoľko tento by už neplnil žiadny zákonom predpokladaný účel a bol by len nadbytočným a neprímeraným represívnym trestaním obžalovaného.

Neuloženie trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu by podľa názoru odvolacieho súdu bolo v tomto konkrétnom prípade aj v rozpore so zásadou personalít trestu (§ 34 ods. 3 Tr. zák.), kedy trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Obžalovaný nevyhnutne potrebuje vodičské oprávnenie na cestu do a zo zamestnania a tiež na vozenie maloletého syna do školy. V prípade trestu zákazu činnosti by bol nútený hľadať si nové zamestnanie, čím by jeho rodine klesol finančný príjem potrebný na živobytie.

Za dôvodnú na rozdiel od názoru súdu prvého stupňa považuje odvolací súd aj odvolaciu námietku obžalovaného, že súd prvého stupňa nezohľadnil tú významnú skutočnosť, že poškodení neboli v čase skutku pripútaní bezpečnostným pásom, ktorá skutočnosť má význam vzhľadom na následok trestného činu. Práve následok, ktorým je ublíženie na zdraví v prípade trestného činu podľa § 158 Tr. zák., nemusel byť taký závažný v prípade, ak by spolujazdci obžalovaného boli riadne pripútaní bezpečnostným pásom. Ich spoluvinu je tak v súlade s ustálenou súdnou praxou možné „premietnuť“ aj do výroku o treste obžalovaného, resp. zohľadniť pri rozhodovaní o treste.

Z hľadiska vyššie uvedených skutočností preto odvolací súd dospel jednoznačne k záveru, že obžalovanému nie je potrebné popri v zásade „prísnom“ podmieničnom treste odňatia slobody ukladať aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá podľa § 61 Tr. zák.

V tejto súvislosti ale odvolací súd obžalovanému pripomína, že v skúšobnej dobe podmieničného odkladu výkonu trestu odňatia slobody bude osobitne vyhodnocovaná aj jeho ďalšia vodičská disciplinovanosť. Vzhľadom na trestnú činnosť obžalovaného v doprave môže aj spáchanie priestupkov v doprave viesť k premene uloženého podmieničného trestu odňatia slobody na trest nepodmieničný. Teda týmto bude zabezpečovaná jeho individuálna prevýchova aj vo vzťahu k vodičskej disciplinovanosti.

Z takto rozvedených dôvodov preto odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil v napadnutom rozsudku celý výrok o treste zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu, pričom ostatné výroky napadnutého rozsudku zostali týmto rozhodnutím nedotknuté.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.